

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: 38-4-90.

„Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják.

Megjelenik havonta.

Egy lelkes hollandbarát.

Az ujságíró a közélet névtelen katonája. Nevével ritkán szerepel. Végzi munkáját a kultúrharcos öntudatával és azzal a bátorsággal, amit az igazság szolgálata ültet lelkébe. Nem is szereti, ha emlegetik, mert a kötelességteljesítés szemérme tiltakozik az

ellen, hogy egyéniségét kihozzák a fórum elé. Háttérben akar maradni, mert hivatásának lényegéhez tartozik, hogy más érdemeseket toljon az előtérbe.

Tábori Kornél szerkesztőt, a kiváló ujságírót azonban a „Magyar-Holland Szemle” olvasóinak nemcsak, mint a magyar

sajtó egyik kiemelkedő egyéniségét mutatjuk be, hanem mint a magyar idegenforgalom nagynevű harcosát, aki már évtizedekkel ezelőtt, amikor ez a mozgalom még gyermekcipőben járt, megalapozta azt a munkát, ami ma komoly anyagi erőforrása az országnak. Agitátorikus, lelkes és kitartó tevékenységgel vitte előre a magyar idegenforgalom ügyét, fanatikusán hirdette, hogy ezen a téren kiváló gazdasági eredményeket lehet elérni és megismeretve az idegenekkel a magyar hagyományokban gyökerező kultúránkat, elérjük azt is, hogy a külföldről beszivárgó erőforrások alkalmasak lesznek művelődésünk fejlesztésére.

Idegenforgalmi működése folyamán különös súlyt helyezett a Hollandiával való kapcsolatra, mert felismerte azt a lelki és szellemi rokonságot, ami a két nemzet között fennáll és mert erős magyar érzése azt sugallta neki, hogy a kölcsönös művelődési kapcsolatok fejlesztésével a magyarság háláját is leróhatja e kis ország és nagy népe iránt, amely szeretetében fogadta a magyarságot.

Tábori Kornél Hollandiáról tartott előadásainak száma a százat jóval meghaladja, főképpen a magyar iskolák növendékei előtt ismertette Hollandia történelmét, művészetét, irodalmát, gazdasági fejlődését és társadalmi életét és előadásait vetített képekkel illusztrálta. Hogy ezek az adatok minél jobban megmaradjanak a tanulók emlékezetében, odahatott, hogy az anyag iskolai feladatokban is feldolgoztassék és a tanulók leírják, mit láttak, mit hallottak és mit tudnak Hollandiáról! A legjobb dolgozatok készítői Hollandiáról szóló könyvet kaptak ajándékba.

Tábori Kornél a fővárosi lapokban írt számos cikkben is hirdette, mily különös nagyrabecsülést és tiszteletet érdemel Hollandia gyermekakciójáért, amely a világháború és az azt követő forradalmak után nagy szegénységbe süllyedt polgárságunk gyermekeit segítette talpra. Ez ujságírói munkájával párhuzamosan előadásokat tartott Hollandiában is a magyar viszonyokról.

Egy „Hollandia“ című magyarnyelvű füzet is megjelent Tábori Kornél bevezetőjével, amely érdekes adatokat tárt fel Hollandia és Magyarország régebbi és újabb kapcsolatairól és magyar-holland utazásokkal kapcsolatban legutóbb is számos közleményt írt Hollandia művészeti és idegenforgalmi értékeiről.

Hollandia mezőgazdasága.

Ha Magyarországon valaki a racionális mezőgazdasági termelés és értékesítés hazájára hivatkozik, úgy rendszerint Dániát emlegeti, mely üzemszervezés és szövetkezeti szervezet tekintetében mintaképe a modern mezőgazdasági államnak. Csak kevesen tudják — bár állattenyésztésének, növénytermelésének, különösen pedig kertészetének hírneve általánosan ismert, hogy Hollandia az értékesítési és szövetkezeti organizáció tekintetében is méltó versenytársa Dániának és így Frost dr., a müncheni egyetem agrár-

politikai előadója méltán nevezi új könyvében*) a modern mezőgazdasági racionalizálás példaképének.

Ma, amikor minden országban ezekről a problémákról folyik a vita, azt hiszem nem érdektelen, ha szemelvényt közlünk Frost dr. tanulmányából, amely már azért is különösen érdekes, mert azt mutatja be, hogy mint boldogul az olyan sűrű népességgel rendelkező ország mezőgazdasága, mint Hollandiáé. A szerző, aki igen alaposan ismeri az összes északi népek, elsősorban Hollandia mezőgazdaságának technikáját, értékesítési rendszerét, agrárpolitikáját, a mezőgazdasági népesség pszichológiáját és gondolkodásmódját, 25 évvel ezelőtt ugyanerről a tárgyról írt egy igen kitűnő munkát, így tehát hivatott arra, hogy tanulságot tegyen a hollandi mezőgazdaság negyedszázados fejlődése mellett.

Hogy mi történt 25 év alatt, arra néhány statisztikai adat felel: Hollandia mezőgazdasági kivitelének értéke 1903-ban közel 500 millió pengő, 1929-ben 1575 millió. A kivitel iránya kissé megváltozott, mert amíg 1903-ban a kivitel 58%-a Angliába, 24%-a Németországba, 16%-a Belgiumba és 2%-a más országokba irányult, addig ma Németország 40, Anglia 30, Franciaország 6, Belgium 4 és egyéb országok 20%-kal részesednek az exportban. 1928-ban egyedül Németország több, mint 550 millió pengő értékű árut vásárolt.

*

Hollandia lakosainak száma közel 8 millió, ezek egyharmada mezőgazdasággal foglalkozik. Egy négyzetkilométerre 226 lakos esik, így tehát népsűrűség tekintetében második helyen áll. Szinte lehetetlen, hogy ilyen népsűrűségű államban a mezőgazdasággal foglalkozók száma ilyen nagy, akiket nemcsak eltart az ország, hanem akiknek vagyongyűjtési lehetőséget is nyújt. E valóban biztató jelenség okait kutatva megállapíthatjuk mindenekelőtt, hogy az ország klimatikus fekvése igen szerencsés. Az időjárás egyenletes, a levegő páradús, esők gyakran járnak, a nyár nem túlságosan forró, a tél ritkán hideg, a korcsolyázó hollandus parasztok ma már csak a régi képeken láthatók. Márciusban már virágzik a haarlemi tulipánmező, az ország déli részén a növendékmarha egész éven át legelőn jár, április közepétől késő őszig pedig a tehének is legelőn vannak. Az ősz igen hosszú, ami a betakarítás, kettős termelés tekintetében igen előnyös és a sikeres kertészeti termelés egyik alapfeltétele.

A talajviszonyok a hazaiakkal összehasonlítva, nem valami kedvezőek, de az ottani klimatikus viszonyoknak igen jól megfelelnek. A talaj nagy része humuszban gazdag tőzeg, vagy pedig homok, mindkettő jól bírja a nedvességet és bőséges istálló- és műtrágyá-

*) I. Frost dr.: Die holländische Landwirtschaft. Berlin, I. Springer.

zással nagy termés hozamot biztosít. Az ország elég jelentékeny része mezőgazdasági művelésre nem alkalmas terület, közel 23% futóhomok, láp, vízfelület, töltés stb. Meglepő, hogy ilyen sűrű népességű ország területének csaknem egynegyede mezőgazdasági művelésre nem alkalmas. Ez a hatalmas földrezerva, amelynek jó része végül mégis csak megmunkálható, bár tagadhatatlan, hogy rentabilitás tekintetében az új területek művelése meglehetősen kedvezőtlen, miután igen sok kiadással és munkával jár, mégis terjeszkedési lehetőséget nyújt a folyton szaporodó mezőgazdasági lakosság számára. A munka részletesen tárgyalja az egyes talajnemeket és az azokon folytatott földmunkát és egyik legérdekesebb része, amelyben kifejti, hogy mint hódít szántóterületet Hollandia a tengertől. Nem térhetünk ki ennek leírására, mégis meg kell említenünk korunk egyik legnagyobb kultúrmérnöki munkáját, a Zuider tó szárazzá tételét, amely 450.000 hold mezőgazdasági területtel, valóságos új provinciával növeli a kis ország területét. Az első tervek már a XVII. századból származnak, a tényleges munkálatok azonban csak 1920-ban kezdődtek. Ebben az évben már körülbelül 40.000 holdról fogy le a víz, míg a nagy munka befejezése 1952-re várható. Az összköltség közel 1400 millió pengő, azonban tekintettel arra, hogy a talajminőség a legjobb, az ilyen módon nyert föld értéke magában véve is megközelíti a munkálatok költségeit, nem számítva a vele járó anyagi és erkölcsi hasznot. Hollandia büszkén mondhatja: „Isten a tengert, a hollandus a partot teremtette!”

A mezőgazdaság sikerének egyik további magyarázata a sűrű közlekedési hálózat. Hollandia e tekintetben is vezető helyen áll, útjai csaknem kivétel nélkül igen jók, vasúti hálózata sűrű és legnagyobb előnye a nagy teriméjű kerti termékek szállításánál megbecsülhetetlen csatornahálózata. A csatornákon szállított árumennyiség kétszerese a vasúton szállítottak és sok községben minden termelő csónakon szállítja termékeit a piacra. Természetes, hogy újabban a motor is tért hódít, a traktorok száma növekszik, a teherautó is egyre nagyobb népszerűségnek örvend, ez azonban nem csökkenti az olcsó vízfúvar jelentőségét.

Különfélék.

Dr. W. C. A. Baron van *Vredenburg*, a Holland-Magyar Egyesület elnöke, aki Hágában lakik, Alexander Gogelweg 59. szám alá költözött.

*

Vidor Marcel szerkesztőnk, február hó 17-én — a fogházmisszió felkérésére — a Markó-utcai fogházban előadást tartott Hollandiáról és népéről. Az előadáson a fogház lakóin kívül a református fogházmisszió főnöknője is jelen volt.